

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XII.
Štev. 10

TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN IL409

Maribor, petek 13. januarja 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejemnik v upravi ali po pošti 10.— din,
dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din

Cena
din 1.—

Rimski sestanek zaključen

S sinočnim drugim in zadnjim sestankom med angleškimi in italijanskimi državniki so bila posvetovanja stvarno že zaključena — Sklenjeni niso bili nobeni pomembni dogovori in rešeno ni bilo nobeno od velikih vprašanj

RIM, 13. jan. Včeraj dopoldne sta imela angleški zunanji minister Halifax in italijanski zun. minister grof Ciano v italijanskem zun. ministrstvu daljšo konferenco, ki je trajala do 11. ure. Po 11. uri sta Chamberlain in Halifax s spremstvom položila venec na grobove italijanskih kraljev v Pantheonu, nato pa še na grob neznane junaka na Beneškem trgu. Pri obeh slovesnostih je bila zbrana ogromna množica ljudi, ki je prirejela Angležem navdušene ovacije. Po 12. uri so se Angleži odpeljali na dvor, kjer je kralj in cesar Viktor Emanuel sprejel Chamberlaina v posebni avdienci, nato pa priredil njemu in spremstvu na čast slavnostno kosilo. Ob 17.30 so se v Beneški palači zopet sestali h konferenci Mussolini, Ciano, Chamberlain in Halifax. Ta konferenca je proti pričakovanju trajala namesto, samo poldrugo uro. Zvečer je bila gostom na čast slavnostna predstava v kraljevski operi. Občinstvo je priredilo Chamberlainu in Halifaxu tudi tu navdušene ovacije.

RAZGOVORI SO ŽE KONČANI?

RIM, 12. jan. Po mnenju tukajšnjih angleških krogov je mogoče smatrati razgovore med Italijo in Anglijo po včerajšnji konferenci med Chamberlainom, Mussolinijem, Halifaxom in Ciano kot popolnoma končane. Včerajšnja konferenca je trajala približno 88 minut. V italijanskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da sta Chamberlain in Mussolini obravnavala vsa politična vprašanja, ki obstajajo med italijanskimi in angleškimi imperijem, tako da sta si obe vladi o svojih stališčih popolnoma na jasnem.

NEINFORMIRANOST V LONDONU.

LONDON, 13. jan. Avla. Po dosedanjih iz Rima sem prispeli poročili še ni mogoče dobiti pregleda o smeri, v kateri so se gibal italijansko-angleška posvetovanja. Zunanje ministrstvo je dobilo iz Rima poročilo, v katerem se razvija optimistično opusle. V Londonu se pričakuje, da bo Italija povedala svoje zahteve v konkretni obliki, ker je to le v interesu italijanskega imperija.

BREZ POMEMBNIH REZULTATOV.

RIM, 13. januarja. »Sestanek dveh imperijev« se je po splošni sodbi končal drugače, kakor se je pričakovalo. O njem ni bil izdan noben komunik v pravi smislu, sklenjen ni bil noben dogovor, generalu Francu ni bila priznana pravica vojskovanje se stranke in tudi o razmerju med Italijo in Francijo se ni ničesar sklenilo ali določilo. Razgovori so se kar najbolj zožili v splošno obravnavanje splošnih problemov. O Sredozemlju se je razpravljalo samo na splošno. Na sinočnjem drugem in zadnjem sestanku sta Chamberlain in Mussolini izmenjala komaj nekaj besed in se omejila večinoma le na poslušanje poročil grofa Ciana in lorda Halifaxa, ki sta obrazložila vsak svoje stališče v posameznih obravnavanih vprašanjih. Po konferenci sta se sicer oba zunanja ministra sestala na posvet 25 minut, a tudi na tem sestanku niso mogli biti sprejeti nobeni važnejši sklepi. Po tej konferenci je Ciano sprejel Francovega poslanika, Halifax pa francoskega poslanika Francolsa-Ponceta. Vse, kar je bilo mogoče izvedeti od Chamberlaina po sestanku, je bila njegova izjava, da je treba nadaljevati dosedanje napore v doseg pravičnega mira s pomočjo razgovorov.

RIM, 13. jan. Včeraj so se razširile vesti, da Chamberlain ni hotel sprejeti nobene nove obveze za Anglijo. Kar se tiče spora Italije s Francijo, je dejal, da naj ga obe državi uredita med seboj. V nemških listih ni nikjer komentarjev o rimskem obisku, vendar piše korespondent »Völkischer Beobachterja«, da se je našla osnova za nadaljnje skupne razgovore.

ZANIMIVA IZVAJANJA AGENCIJE STEFANI.

RIM, 13. jan. Avla. Diplomatski urednik Agencije Stefani piše: Chamberlain in Mussolini sta se ob navzočnosti zun. ministrov Halifaxa in Ciana dogovorila. Važnost tega sestanka je v tem, da je bil med državnikih obeh imperijev vzpostavljen osebni kontakt ob popolni enakopravnosti in enakopravnosti. Zasluga Chamberlaina je, da je doimel znamenja časa in izločil vojno iz političnih konfliktov. Ta politika je rodila dva važna dogodka: italijansko-angleški sporazum z

odne 16. aprila in monakovski sporazum. Chamberlain se je uspešno boril proti vojni in treba mu je priznati, da je rešitelj mira. Italijanski imperij in njegova ohorožena moč se morata odslej upoštevati v Evropi in vsem svetu. Italija je postala sila, katere moč se pričena čuti tudi izven Evrope. Vsi dosedani poskusi, izločiti Italijo iz političnih načrtov Evrope, so žalostno propadli. Chamberlain, ki je v jeseni upošteval novo moč Nemčije, je priznal sedaj tudi Italijo kot drugo partnerico osi Rim-Berlin v vsem njenem pomenu. V nasprotnem primeru bi mu bila ostala samo pot vojne.

GLASOVI IZ NEMCIJE.

BERLIN, 13. januarja. Nemški tisti podporajo v celoti italijansko stališče do mednarodnih problemov. Diplomatska korespondenca podčrtava skupno usodo Italije in Nemčije v zadnjem stoletju in pravi, da se bosta Nemčija in Italija skupno bojevali za popolno doseg svojih pravic.

SESTANEK BONNETA S HALIFAXOM

PARIZ, 13. jan. Zunanji minister Bonnet se jutri odpelje v Ženevo, kjer se bo sestel z lordom Halifaxom, ki se bo vračal iz Rima.

Katalonija se krči

NACIONALISTIČNE ČETE SE VEDNO BOLJ Približujejo TARRAGONI IN BARCELONI. NA ESTRAMADURSKI FRONTI PA REPUBLIKANCI NAPREDAJEJO DALJE.

BURGOS, 13. januarja. Po zavzetju Mont Blanca so nacionalistične čete včeraj uspešno nadaljevale ofenzivo in osvojile več vasi, ki so jih republikanske čete v mrlični naglici izpraznile in se umaknile na nove postojanke, kjer se sedaj skušajo utrditi. Nacionalistične čete so oddaljene samo še 12 km od Tarragone in s tem od morja. Razdalja fronte pa najvažnejšem odseku od Barcelone znaša, le 70 km. Republikanska vlada je najnuj vpoklicala pod orožje vse moške od 20. do 45. leta starosti, dočim se bodo moški od 45. do 50. leta uporabljali pri gradnji utrdb. Izšel je poziv, naj se javi takoj 10.000 mož v ta namen. Iz Barcelone so poslali na fronto tudi vse tekstilne delavce, ki so bili doslej zaposleni po tovarnah.

VALENCIJA, 13. januarja. Republikansko uradno poročilo pravi, da se ofenzi-

va vladnih čet na estramadurski fronti uspešno nadaljuje. Tekom včerajšnjih bojov se jim je posrečilo obkoliti Pennarojo, ki je važen rudniško središče.

LONDON, 13. januarja. Po poročilih burgoške vlade, so čete generala Franca zavzele mesto Falsette, južnovzhodno od Tarragone, ki je samo še nekaj kilometrov oddaljena. Barcelonska vlada priznava zavzele mesto Falsette, južnovzhodno od ni so odredili splošno mobilizacijo. Na estramadurski fronti pa so davi republikanci zavzeli neko višino, s katere imajo popolnoma v oblasti tri važna mesta.

LONDON, 13. januarja. General Franco je odklonil prošnjo Angleški letalski potniški družbi za prelet severne Španije z motivacijo, da ne more dati specialnih olajšav državam, ki se niso udeležile diplomatskih stikov z burgoško vlado.

Konec mehiškega fašizma

V BITKI S VLADNIMI ČETAMI JE BIL V SREDU UBIT VODITELJ MEHIŠKIH FAŠISTOV GENERAL CEDILLO.

MEXICO CITY, 13. januarja. General Cedillo je bil v sredo v bitki z vladnimi četami nedaleč ameriške meje ubit. General Cedillo je bil znan zaradi tega, ker je pred nekaj meseci vzdignil vojaški upor proti centralni mehiški vladi. Podpiran je bil od ameriških petrolejskih magnatov, ki so hoteli zrušiti mehiško vlado, ker jim je v začetku lanskega leta zaplenila in podpržala vse petrolejske vrelce. General Cedillo se je ob pritiski revolucije moral umakati s svojimi četami proti severu, dokler ni bil na svojem veleposlavitvu od vseh strani obkrojen od vladnih čet. Komu je začela teči voda že v grlo, je pobegnil s privatnim letalom, ki ga je imel na svojem veleposlavitvu, v USA. Iz ameriške zvezne države Teksasa je potem vodil

akcijo proti mehiški vladi. Njegovo delovanje je bilo na fašistični osnovi ter finansirano od tujega velekapitala.

Wilson se ne vrne v Berlin

WASHINGTON, 13. januarja. Včeraj je prezident Roosevelt sprejel berlinskega veleposlanika Wilsona, ki bo zopet prevzel posle v državnem departmaju in tam nadzoroval odnose do Nemčije. Dalje je sprejel tudi pravkar doselega japonskega veleposlanika Horinušija, s katerim je pa govoril samo o splošnih vprašanjih.

Vremenska napoved. Polagoma bolj jasno, temperatura nekaj nad ničlo, kasneje zopet mrzlo.

Zapiski

Papeževa politična oporoka

Po poročilih iz Vatikana pripravljaja papež politično oporoko, v kateri bo označil vodilne smernice svoje dolgoletne dejavnosti in podal vrsto svetov in namigov svojemu nasledniku. Svojo politiko bo definiral tudi v novi encikliki, ki jo bo razposlal vsem škofom. V njej bo poudaril mignost odpora proti modernemu poganstvu, ki ga bo uradno označil za prav tako cerkvi nevarnega kakor vilnemu zakumu v totalitarnih državah. ateizem bojševizma. Obrnil se bo tudi proti razizmu, preganjanju Židov in cipapež se namerava umakniti v gorsko samoto in mir. Za njegovega naslednika smatrajo kardinala Pacellija, nekateri pa ameriškega nadškofa Mundelcena.

Novo ljudsko štetje v Sovjetski Rusiji

17. t. m. ob 8. uri jutraj prične armada 400.000 komisarijev za ljudsko štetje s svojim delom na vsem ogromnem ozemlju Sovjetske Rusije. Zadnje štetje je bilo šele 6. januarja 1937, toda še preden so bili rezultati objavljeni, so bili proglašeni za »pre-revolucionarne« in organizatorji štetja so bili aretirani. Zakaj in kaj se je prav za prav zgodilo, ni nihče nikoli izvedel. Po štetju l. 1926 je imela SSSR 147 mil. prebivalcev, zdaj pa računajo, da jih bo 183 milijonov. V Pamiru, arktičnih in drugih težko dostopnih krajih se je štetje ljudstva začelo že pred nekaj tedni, da bi moglo biti končano v določenih doli.

Pogled na Evropo iz perspektive

Okrmitev Češko-Slovaške in druge spremembe na zemljevidu Evrope, ki se obetajo, niso svojevoličnosti, povzročene po ljudih na krmljih. To je del križev pota cele Evrope k novemu življenju, kajti na star način, kakor dokazujejo milijoni brezposelnih, ni mogoče več živeti. (Sobotar, CSR.)

Pomen in važnost propagande

Znana angleška pisateljica detektivskih romanov Miss Sayer je na nekem predavanju v Londonu zastopala stališče, da je propaganda prav tako kakor vojska, mornarica in letalstvo četrti rod vojske in da nikakor ni šele izum sedanje Nemčije. Propagando je praktično uveljavila v dosegi vojnega smotra — zmage — kot prva prav Anglija v svetovni vojni in ravno proti Nemčiji. Silovita angleška propaganda je nemško javno mnenje l. 1918 tako zdelala, da je moralno razrušila odgovornost zaledja, kar je imelo za posledico tudi zmago ostalih treh rodov vojske. To mora imeti na umu Anglija tudi dandanašnji.

Preizkusni kamen osi Berlin-Rim

»Relazioni Internazionali« pišejo: »Tunis bo največja preizkušnja osi Rim-Berlin. Tunis je za življenje Italije nepogreljiv. Evropska celina se je po Monakovem znašla v novem obdobju, ki se usodno podaljšuje. Olajšanje rešitve afriških vprašanj je od Evrope neposredno odvisno. Medtem ko je Tunis za Italijo življenjskega pomena, je za Francijo zgolj vprašanje premoči in prestižnega vprašanja. V Sredozemskem morju pa se ne izvaja politika prevladovanja. V tem morju se mora govoriti z Italijo. Potrebno je, da bi se odgovorne osebnosti v tujni jasno zavedale današnje resničnosti. Bismarck je smatral Tunis za jabolko spora med Italijo in Francijo. Danes je Tunis postal skrajna preizkušnja trdnosti in nedotakljivosti revolucije osi Rim-Berlin, ki kuje novo Evropo in ki bo zrevolucionirala skeptične evropske duhove. Francija so prvi, ki si morajo dobro zapomniti to dejstvo.«

Maribor, 13. decembra.

Ta dni sem opazoval z mosta v Vuhredu, kako se valijo po Dravi ledene plošče. Cim dalje greš ob neki nizdol, tem gostejše postajajo, dokler se končno zaradi falkskega jezja popolnoma ne ustavijo in ne zagostijo vse reke.

Prav kakor te ledene plošče v Dravi je tudi naše politično življenje. Pred desetiimi leti je prišla zima in postavil je bil jez. Od tedaj naprej se še vedno valijo debele ledene plošče po strugi našega javnega življenja in led pred močnim jezm postaja vedno bolj debel.

V tem ledu pa se gromadijo stare plošče na nove in pesem politikov se pojavlja v vedno novih oblikah, čeprav se na stvari ni nič izpremenilo. »Sjaši Murta da uzišči Kurtac«, pravijo Srbi. Narodu pa ni bolje.

In vendar ne smemo obupavati. Tam, kjer je pri falskem jezju led najbolj debel, pada mogočen curek vode na drugo stran jezja in Drava je spet sproščena ledenega oklepa. Tudi v političnem življenju je tako. Ograde se lahko postavljajo do neke višine, potem pa predere javno mnenje tudi te neuporabne zapreke in ledenega oklepa sproščeno javno življenje se začne razvijati po naravnih zakonih.

V takih zgodah javnega življenja se potem pojavljajo najrazličnejše ideologije. Vojna in povojni čas sta bila bogata takih, ki so se izživljale od skrajne desnice do skrajne leve. Vojna je prinesla zmago narodnostnega načela. Iz tega principa sledi tudi tisto, kar imenujemo nacionalizem. To naj bi bila nekaka obča skrb za dobro naroda, oziroma nacije.

Nacionalizem pa je danes postala žal češče fraza, ki se je poslužujejo politični voditelji, da prekrilo po njo svoje prave namene, in leži tudi veliko doblim in poštenim ljudem na jeziku, ne da bi vedeli, da je ta fraza brez prave vsebine. Marsikdo se pač čuti poklicanega, da se predstavlja kot čuvár narodnih interesov. Beseda nacionalist je zaradi nekaterih kričavih primerov zlorabljanja ideje v osebne namene že marsikje postala celo psovka.

Posebno poučen je pogled v države, kjer je svoboda tiska in kjer zato politični nasprotniki na svobodnejši način med seboj obračunavajo. V Franciji vzemite n. pr. v roke časnik skrajne desnice in videli boste, da se kar cede od nacionalizma. Nacionalist je Charles Maurras, ki je bil obsojen na zapor zaradi tega, ker je v »Action française« pisal, da je treba z navadnim kuhinjskim nožem zaklati Leona Bluma; nacionalist je Beraud, ki v »Gringoire« iznaša v imenu vprav tega nacionalizma, kako je Francija nepravilno postavljena za obrambo in kako jo bo Nemčija s prvimi zamahom poradila; nacionalist je ta ali oni fabrikant orožja, ker pač producira za narodno obrambo potrebno orožje; nacionalist je ... ah, pustimo vse to! Vsi so nacionalisti vsaj v besedah in kolikokrat so te besede le plašč za vsa nečedna dejanja in posle!

Sedaj pozimi pušča vsaka žival v snegu svojo sled. So pa ljudje, ki se ustijo z nacionalizmom, a pušajo na narodnem telesu sledi tudi takrat, ko snega ni. Tudi pri nas so znani primeri takih patentičnih nacionalistov, ki so razglašali vse druge za narodne izdajalce in sovražnike države, ki so razglašali vso njim nasprotno opozicijo za janka-pustaše, ki so pod pretežno nacionalizma praznili državne blagajne, za plačilo reševali tuje veleposelnike pred agrarno reformo itj. Vedno pa hočejo nositi blato tega nacionalizma in so pripravljeni z blatom obmetati vse tiste, ki se upajo dvomiti v njihovo čistost.

Lažni nacionalisti so tudi največ krivi, da so se pošteti narodnjaki popolnoma razočarali nad javnim delom, da je zavladal obup in kaos. Medtem pa se držijo na odgovornih mestih razni avanturisti kakor klopi in se nečisto umakniti, čeprav jih vse sovražni in čeprav so ostali na javnem pogorišču sami!

Danes je najnujnejša potreba posebno na naši severni meji, da nastopijo časi tihega dela pravih patriotov, ki se ne postavljajo s svojim nacionalnim besedičenjem, ampak delujejo med narodom in za narod, zavedajo se, da bo le tako pri nas jez prebit in odnešana vsa nesnaga, ki se je nabrala v našem javnem življenju.

Rr.

Nemčija in Poljska

PRED RIBBENTROPOVIM OBISKOM V VARSAVI. MOGOČ JE CELO SPORAZUM O SKUPNI NEMSKO-POLJSKI UKRAJINSKI AKCIJI.

BERLIN, 13. januarja. Tu se zbirajo, da bo nemški zunanji minister von Ribbentrop še tekom tega meseca obiskal Varšavo. Medtem pa, ko so se nemški državni doslej sestajali s poljskimi veličnami na lovih, bo sedanjí Ribbentrop obisk v Varšavi popolnoma uradnega značaja. Ribbentropu je izročil povabilo za obisk Beck osebno v Monakovem. Tu ne prikrivajo, da so se odnosi med Nemčijo in Poljsko, ki so bili ob koncu lanskega leta močno zrahljali, sedaj zelo okrepili, kar se bo javno manifestiralo

tudi ob priški Ribbentropovega obiska v Varšavi. Vprašanje Ukrajine sedaj ni aktualno, a mogoče je, da se najde celo možnost skupne nemško-poljske akcije za rešitev ukrajinskega vprašanja, ki bi bila v tem primeru seveda naperjena proti sovjetski Rusiji. Zato se pričakuje, da bo nemško-poljska pogodba podaljšana že sedaj tudi čez leto 1944, ko bi sicer potekla. Obisk Litvinova v Varšavi je postal po mnenju Berlina vsaj za enkrat popolnoma izključen.

Rooseveltova poslanica

AMERIKA MORA BITI POPOLNOMA PRIPRAVLJENA ZA OBRAMBO, ZATO ZAHTEVA. ROOSEVELT 30 MILIJARD DINARJEV IZREDNIH KREDITOV

WASHINGTON, 13. jan. Včeraj je objavil prezident Roosevelt napovedano poslanico k problemu oboroževanja. V glavnem je naglasil spremembo svetovnega položaja od zaključka svetovne vojne, zlasti pa v zadnjih 5-6 letih. Amerika je stopila v svetovno vojno 6. aprila 1917., a šele maja 1918. je bila sposobna stopiti v resnični boj. Šla je torej v vojno nepravilno. Sedaj je položaj drugačen in Amerika je boljše pripravljena za vsak primer. Roosevelt pravi dalje, da nevarnost nenadnega napada na ameri-

ški kontinent obstaja, kar ponovno naglašajo. Zato si mora Amerika priskrbiti šimprej zadostna obrambna sredstva, da bo mogla uspešno odvrniti vsako presenečenje. Treba je organizirati takojšnjo pripravljenost. Državno obrambo je torej treba preoslojati s tega popolnoma novega zrelščja. V ta namen zahteva odobritev izrednih dodatnih kreditov v skupni višini 325 milijonov dolarjev (30 milijard din). Država bo zgradila 3000 novih letal in vzgojila med učeo se mladino 20.000 pilotov.

Eden o resnosti položaja

ZNANICA IZJAVI BIVŠEGA ANGLEŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA NA VČERAJSNEM ZBOROVANJU V NJEGOVEM VOLIVNEM OKRAJU.

LONDON, 13. jan. Bivši angleški zunanji minister sir Anthony Eden je imel včeraj na nekem zborovanju v svojem volivnem okraju velik govor, v katerem je izrazil občutek nemira zaradi sedanjega mednarodnega položaja. Vendar je naglasil, da o tem vprašanju v tem trenutku ne mara podrobneje razpravljati, posebno ne zaradi obiska ministrskega predsednika Chamberlaina in zunanjega ministra

Halifaxa v Rimu, ker ne bi hotel motiti njihovih prizadevanj. Ta trenutek je tako resen, da je treba pomagati, ne pa motiti. Navdušeno je pozdravil Rooseveltovo novo letošno poslanico, katero je imenoval potrdilno listino demokracije. Ob koncu se je pridružil mnenju centerbureškega nadškofa, da moramo upati v kar najboljšo bodočnost, pripravljati se pa na najhuše.

Dve veliki kitajski zmagi

V POKRAJINI SANSI SO OSVOBODILI 60 KRAJEV, NA JUGU PA JE SPET V NJIHOVIM ROKAH ŽELEZNICA KANTON - HONGKONG.

HONGKONG, 13. jan. V pokrajini Sansi so pričeli Kitajci predvčeršnjim nepričakovano veliko ofenzivo na fronti ob Rumeni reki. Kitajci so poslali v boj 60.000 vojakov, ki so z yso srditostjo napadli utrjene japonske položaje. Po dosedanjih vesteh se je kitajski napad popolnoma posrečil. Kitajci so izvršili na 100 km dolgi fronti predor v globini 20 milj in osvobodili 60 krajev, ki so bili doslej v rokah Japoncev. Japonci so zašli zaradi kitajskega uspeha v zelo nevaren

položaj, ker so pritisnjeni k Rumeni reki, ki je po zadnjem deževju in snegu silno narasla. Prav tako je dosegla uspeh tudi kitajska ofenziva na kantonskem bojišču, kjer so Kitajci zavzeli važno železniško križišče Sekling in prišli s tem zopet v posest železnice Kanton - Hongkong.

Robarski umor v Slov. goricah

HOTELA JE PREPOTITI KURJE TA TOVE, PA JE TO PLACALA Z ŽIVLJENJEM.

Sv. Anton v Slov. gor., 13. januarja. Slovenjgoriška vas Sv. Anton je pod vtisom groznega roparskega umora. Pred gospodarskim poslopjem so našli smrtno ranjeno 60-letno posestnico in gostilničarko Stefanijo Rojs, ki je kmalu nato izdihnila. O zločinu smo zvedeli naslednje podrobnosti: Sinoči je Rojsova okoli pol šeste ure zaslišala ropot v sosednjem gospodarskem poslopiju. V zli slutnji, da so na delu tatovi, je starka odšla iz kuhinje pogledat, kdo je pri hlevu. V tem je prižgala vžgalico. V tem trenutku je Rojsova začutila silen udarec na glavi. Neznaneec jo je nekajkrat udaril po

glavi in jo nato pričel daviti. Na nje ne krike so prihiteli iz hiše domači, ki so našli starko negibno na tleh. Takoj so jo prenesli v hišo, kjer je povedala, da jo je napadel neki velik možki, ki je kradel kure. Poklicali so zdravnika dr. Weisla, ki pa starki ni mogel več pomagati. Okoli desete ure zvečer je nesrečnica izdihnila. O dogodku so še tekom noči obvestili svetotrojske orožnike, ki so uvedli preiskavo. Sum je padel na nekega mladega domačina, ki so ga že aretirali. Roparski morilec je ukradel devet kosov, katere je morala Rojsova plačati z življenjem.

Velik požar v Halozah

UNICENA JE DOMACIJA IGNACA VINDIŠA IN VSE BLAGO TRGOVCA IVANA PINTERICA.

Sv. Andraž v Halozah, 13. jan. Danes je v zgodnjih jutranjih urah izbruhnil požar na skednju posestnika Ignaca Vindiša v Leskovcu pri Sv. Andražu v Halozah. Požar je z bliskovitostjo naglo zajel ves skedenj in se nato razširil še na sosednje stanovanjsko poslopje, v katerem je imel svojo trgovino z mešanim blagom trgovec Ivan Pinterič. Na kraj požara je sicer takoj prihitela požarna bramba in se z nadležnimi

napori trudila, da bi preprečila ali vsaj omejila požar. Vendar pa je ostal trud zaman. Ognjeni zublji so v hipu spremenili lepo domaćijo v pepel. Škode je več ko 200.000 din, ki je le delno krita z zavarovalnico. Veliko škodo je utrpel tudi trgovec Pinterič, ki svojega blaga sploh ni imel zavarovanega. Vzrok požara še ni natanko dognan, sodijo pa, da ga je povzročilo novo žgano ogelje, ki so ga prejšnji dan spravili na skednju.

Zanimiva nenavzočnost pri H'lerjevem sprejemu

BERLIN, 13. januarja. Splošno je bilo in opazeno da pri diplomatskem sprejemu pri vodji in državnem kancelarju Hitlerju niso bili navzočini niti zastopnik Združenih držav Severne Amerike niti poslaniki ameriških držav Kolumbije, Čila, Bolivije in Peruja. Manjkal je tudi poslanik Brazilije, ki se mudi že dalj časa v Rio de Janeiru. Z boleznijo se je opravičil končno tudi poslanik Velike Britanije.

ZANIMIVA OBSODBA.

VARSAVA, 13. januarja. V tožbi publicista in bivšega poslanca Stranskega je tukajšnje sodišče obsodilo bivšega ministrskega predsednika Kozłowskega na globo 100 zlotih in mesec dni zapore, pogojno za dve leti, ker mu je dejal »frazmone«.

ARAS POSLANIK V LONDONU.

ANKARA, 13. januarja. Bivši turški dolgoletni zunanji minister Ruđi Aras je imenovan za poslanika v Londonu.

DR. KOROŠEC V ATENAH.

ATENE, 13. jan. Avala. Dr. Korošec se je sinoči udeležil večerje, ki mu jo je priredil naš poslanik dr. Branko Lazarevič.

KARMASIN V BERLINU.

BERLIN, 13. jan. Avala. Državni tajnik za nemške manjšinske zadeve pri slovaški vladi ing. Karmasin je prišel v Berlin, kjer bo ostal nekaj dni.

PALESTINCI V BEYROUTU

BEYROUT, 12. jan. Pet arabskih voditeljev, ki so bili internirani na Seyshelih, bo prišlo v Beyrouth na razgovor z jeruzalemskim muftijem.

BALDWINOV FOND

LONDON, 12. jan. Baldwinov fond za nemške židovske emigrante znaša že 95 milijonov dinarjev.

BORZA, Curih, 13. jan., Devize, — Beograd 10. Pariz 11.665, London 20.675, New York 442.50, Milano 23.28, Berlin 177.37, Praga 15.15.

Smučarska poročila

»Putnik«, Maribor, 13. jan.)

Celjska koča: 0, delno oblačno, mirno, 20 cm osrnenega snega. — Mozirska koča: — 3, delno oblačno, mirno, 100 cm osrnenega snega, v severnih legah pršilo. — Mariborska koča — Pohorski dom: + 2, pooblačeno, vetrovno, 25 cm južnega snega. Senjorjev dom: — 1, pooblačeno, megleno, 80 cm južnega snega. — Sv. Lovrenc na Polji: + 3, pooblačeno, vetrovno, 38 cm južnega snega. — Peca: + 2, pooblačeno, vetrovno, 100 cm južnega snega. Kotlje-Rimski vrelci: 0, pooblačeno, mirno, 40 cm južnega snega. Povsod snuka za slio. Pohorska cestna vozna z verigami do Pohorskega doma.

Novice

Smočno kulturno delo v Prekmurju

Druga zahteva pa je, da tako svobodno delujoči kulturni delavci in organizacije iščejo med seboj poti za čim tesnejše zblizanje v svrhu narodne obrambe, povečanja narodne zavesti in solidarnosti pred tujimi vdori, za medsebojno podporo in nespornih, vsem skupnih narodnih ciljih. Sole in vse materialne pridobitve na področju slovenske kulture v Prekmurju so samo surovci, dasi trdnjeme, na katerem naj se gradi prava stavba. Ali bo mogoče graditi, če se bodo stavbarji obmetavali z gradbenimi kamni in če naj bo slavljeno oni, ki je najmarljivejša zidarka najnevarnejše ranil? Treba je izvesti konsekvence iz spoznanja vseh, da je naš narod v težkem položaju in to tako z delom vsakega posameznika kot vsake organizacije.

Važno vlogo pri zbiranju vseh narodnih sil za smočno kulturno in narodno delo v Prekmurju mora vršiti Sobota: v prvi vrsti je to naloga množične inteligence, ki živi danes v prekmurskem središču. Sobota je sedež desetine najrazličnejših prosvetnih, nacionalnih in pod. organizacij. Tu je gimnazij in dva prosvetna doma. In vendar se vse to nekam porazgublja, razdrobljeno po družinih, sestojčih iz par odbornikov in nekaj članov, ki neredno plačujejo članarino. Mnogo inteligence pa sameva bogve kod ali pa v kavarnah. Mnogo inteligence, je premalo časa v Prekmurju, da bi spoznala razmere in mentaliteto ljudstva ter koristno delovala med njim. — Mlada prekmurska generacija, ki ima močno voljo do dela, pa je od večine inteligence umetno ločena, zato, ker sobo-

ško društveno življenje ni tako organizirano, da bi omogočalo ožje stike med vsemi, ki se zanimajo za kulturne probleme in ki se drugače ne poznajo. Ali ne bi odpadlo mnogo nespornostim in napak na eni in drugi strani, če bi se stiki med starejšo inteligenco, tudi če je samo kazensko zašla v Prekmurje, in domačo akademsko mladino, prilagodili?

Pred čnosom je izgledalo, da moremo v Prekmurju v vseh omenjenih pogledih pričakovati izboljšanja. Na pobudo CMD in kluba prekm. akademikov, se je začela akcija za načrtno narodno obrambno delo, pri kateri bi sodelovale vse v Prekmurju obstoječe prosvetne in nacionalne organizacije. Do danes ni pravih rezultatov, dasi so načelno vsi pristali na sodelovanje. Če so motili razni dnevi politični razlogi, je nujno, da se delo danes nadaljuje. Tudi ni treba obupati, če bo kdo v svoji ozkornosti stal ob strani in raje poslušal namišljene interese svoje skupine kot mišne zahteve vsega naroda. Z resnim delom se bo vršila najspešnejša propaganda tudi za pristop onih, ki se oklevajo. Če se bodo zbrali vsi kulturni delavci v Prekmurju in se zedinili vsaj zdaj po dvasetih letih narodne države k skupnemu delu, čeprav na minimalnem programu, bo to najlepša oddolžitven obtežnica, ki bo rodila več sadov kot vse slavnosti. Dolžnost inteligence, posebno če se imenuje napredno, pa je, da v tem smislu prevzame inicijativo in razvije čim večjo delavnost.

KONEC.

Edinstven primer industrijske špijonaže pred celiskim sodiščem

USLUZBENCI KEMIČNE TOVARNE OBTOŽENI, DA SO ZA PROVIZIJO BLIZU 1.000.000 DIN IZDALI IZUME, KI JIH JE TOVARNAR KUPILA ZA OKROG 1 MILIJON DINARJEV.

Celje, 13. jan.

Danes, popoldne se je pričela razprava proti 49letnemu upokojencu Miloševiću Evgenju, bivšemu ravnatelju in prokuristu, 49letnemu mestnemu stavbeniku Jezerniku Karlu, proti 54letnemu inženirju Mediču Francu iz Ljubljane in 32letnemu inž. Piberniku Mirku iz Ljubljane. Vsi so obdolženi prestopka kršenja in izkoriščanja tajnosti v proizvodnji v smislu zakona o pobujanju nelojalne konkurence, Milošević pa še prestopka v smislu paragrafa 368 k. z.

Pražarna in kemična tovarna d. d. v Celju je pridobila strokovnjaka za litoponske naprave dr. inž. Hirschla iz Bosne na Holandskem, da je dal tovarni na razpolago svoj izum in se obvezal, da tega ne bo odstopil nobeni drugi tovarni v državi. Obvezal se je, da da podjetju brez pridržkov vse načrte in risbe za zgradbo tovarne, peči, naprav za čiščenje, ohlajenje, mešanje i. dr. Pražarna se je zavezala, da načrta ne izda, izplačala je dr. Hirschlu 150.000 din in se obvezala plačevati deset let po sto tisoč dinarjev kot odškodnino. Železne armature in generatorji del je dobavila Železarna v Storah, dela zgradbe dimnika in tovarne ter betonskih podlog peči je prevzel Jezernik, peči same je zgradilo podjetje radi talnosti z lastnim osebjem. Milošević

je kot komercialni ravnatelj poznal pogodbo med podjetjem in dr. Hirschlom. Zanimal se je za tehnično delo v tovarni, čeprav to ni spadalo v njegov delokrog, in izračunal donosnost produkcije litopona. Milošević je načrte tovarne izmaknil in jih odnesel Jezerniku v prekopiiranje in prerasanje. Potem je odpovedal službo in 1. okt. 1935 res izstopil. Po mnenju obtožnice je Milošević še takrat nameraval stopiti v službo konkurence in ji prodati načrte dr. Hirschla. Milošević in Jezernik sta načrte res prodala Mediču za tovarno v Domžalah. Jezernik je naročil v tovarni v Storah na svoje ime armature za peči in jih dobavljal Mediču, pri tem si pa, izgovoril 10 odstotkov provizije: tovarna je zaračunala kot po 6.50 namesto 6 din. Podobno je storil pri naročilu v Šamotini tovarni. Načrte peči sta Milošević in Jezernik prodala za 8000 din. Po izpovedi g. dr. Žužka Jezerniku, je Medič dal za načrte Miloševiću na račun 600 tisoč din.

Razprava se bo verjetno zavlekla pozno v noč radi obširnosti obtožnice in zaslišanja strokovnjakov ter številnih prič. Vsekakor gre za edinstven primer in navadnih zemljani bodo mogli za trenutek pogledati za kulise milijonskih kupčij. — O poteku razprave bomo poročali jutri.

Kaj je z Atilovim grobom pri Ptuiu?

Z ozirom na podgorim naslovom v "Večerniku" št. 8 dne 11. i. m. objavljeno poročilo je potrebno pripomniti: Misl Atilovega groba pod kapelico sv. Roka na Hajdini je postala naša javnosti znana že v začetku XX. stoletja in se brezuspešni poskusi kopati pod kapelico za Atilovim grobom vodili do dolgotrajnih in tudi narodnopolitično poudarjenih sodnih procesov. Zakaj je potrebno to misel danes ponovno objavljati, je pa vprašanje tudi radi tega, ker je zgodovinsko znano dejstvo, da je kapelica sv. Roka, z gonilo na kateri stoji, novo-veška tvorba, kar je jasno in točno ugotovili naš krajevni kronist M. Slatovec baš v zvezi s poskusi izkopati pod kapelico sv. Roka Atilov grob. Vse to je bilo pokopano Viktorju Skrabarju dobro

poznano. Radi tega je izključeno, da bi pokopni ptujski arheolog namenil zato 100.000 din za iskanje Atilovega groba in je pomanjkanje piete do zaslužnega pokojnika in resnega znanstvenika poročati javnosti o pokopnikovi nameni, katerih pokopni Skrabar nikdar ni imel — razen za šalo pri dobri volji. — Skrabarjev prijatelj.

Cesta Sv. Lovrenc — Fala *

Nedavno smo poročali o pomanjkljivi cesti zvezi med Sv. Lovrencem na Poh. in Falo oziroma Dravsko dolino sploh. To se zlasti pozimi občuti, ko zamrzne Drava in se morajo ljudje posluževati edine železnice. Ta nedostatek je uvidel tudi okrajni čestni odbor v Mariboru, ki si je

stavil v delovni program tudi to cesto. Za nadaljevalna dela je v letošnji proračun vnešena postavka 225.000 dinarjev.

Prevoz pošte Vuhred—Marenberg naj pride končno v slovenske roke

V kratkem bo pri tukajšnjem poštnem uradu licitacija za prevoz pošte na progi Vuhred—Marenberg. Želimo, da se te licitacije udeležijo tudi interesi od drugih, ker je potrebno iz narodnostnih ozorov, da prevoz pride končno v slovenske roke. Morala bi se tudi uvesti redna avtozveza na progi Marenberg—Vuhred vsaj h glavnim vlakom, ker morajo sedaj potniki tri kilometre pešati do trga. Licitant bi obenem lahko uvedel redni promet na postajo ter bil avtotaksi v Marenbergu, kar vse bi bilo potrebno v važnem narodnem interesu, obenem bi bila to sigurna eksistenca.

Državna cesta Maribor—Ptuj

O preložitvi sedanje državne ceste Maribor Ptuj smo že poročali. Nova cesta bo peljala od povega meljskega mostu skozi Pobrežje na Ptuško cesto. Za to preložitve je morala pobraška občina posredovati pri 27 posestnikih za odstop zemljišč, po katerih bo speljana nova državna cesta na Ptuj. Ta pogajanja so bila pred dnevi končana in so imela zelo lep uspeh. Od 27 je 20 posestnikov popolnoma brezplačno odstopilo svoja zemljišča, kar je znak, kako potreben je novi meljski most.

Berača do smrti kamenjali

V Šilovu pri Biogradu je beračji starček Jurij Škara. V neki samotni ulici so berača napadli pobalini in ga kamenjali. Več kamnov je starčku zdrobilo lobanjo tako, da je bil na mestu mrtve. Morilec so prišli.

Za cestna dela v Sloveniji

Te dni je predsednik Društva za ceste v Ljubljani, posredoval pri gradbenem ministrstvu v Beogradu za uređenje cestnega vprašanja v Sloveniji. Zavzemal se je zlasti za pričetek cestnih del Ljubljana—Kranj in Kranj—Naklo ter za modernizacijo državne ceste Maribor—Slovenska Bistrica. Urediti je treba tudi prehod čez državno mejo pri Planini.

m. Policijska odlikovanja. Zlato kolajno za državljanske zasluge sta prejela podnadzornik policijske straže g. Maks Turin in nadstražnik g. Franc Dujec. Srebrno kolajno so prejeli policijski agent Franc Kokol, vodja stražnice Josip Kovačec in stražnik Josip Ifakus.

g. Gasilska odlikovanja v Krškem. Gasilska zajednica je odlikovala več krških gasilcev s srebrnim križcem za požrtvovalnost.

o. Okrajni čestni odbor v Ljubljani je sestavljen proračun, ki predvideva 5 milijonov 159.000 dinarjev izdatkov za ceste in mostove. Pobirala se bo 10% cestna doka.

o. Občni zbor ZKD v Ljubljani. V nedeljo bo v Ljubljani občni zbor ZKD, na katerega bodo vse edince poslale svoje zastopnike.

o. 5-letnica kranjskega Glasbenega društva. Nedavno je Glasbeno društvo v Kranju slavilo 5-letnico svojega obstoja. Junija priredi to društvo veliko tekmovanje godb iz cele Slovenije.

o. V Gornji Radgoni je umrla 85 letna Roza Simoničeva, vdova po dr. Francu Simoniču, višjem bibliotekarju dunajske vseslovenske knjižnice in tašča dr. Janka Stebingerja, upravnika univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

o. Na Kolovcu na Dolenskem je umrla posestnica Jospina Stare.

o. Stekle matke v okolici Krškega. Tudi v okolici Krškega se je pojavila steklina na mačkah. Zato je uveden strogi pasji zapor.

o. Po dveh letih pojasnjen umor. Pred dvema letoma je neznanokom izginil posestnik Viktor Marn. Vsa prizadevanja orožnikov, da bi pojasnili usodo pogrešene, so bila brezuspešna. Te dni pa je slučaj odkril zagonetko. V bivši Avstriji so oblasti postale pozorne na nekega možakarja iz naše

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva in dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

Doseg. res. pod št. brezen 32408 od 8. XI. 1938.

države, ki je imel delavsko knjigo na ime pogrešanega Viktorja Marna. Ta je izpovedal, da jo je dobil od Viktorjevega brata Alojzija Marna, ki je bil že 10 mesecev v preiskavi zaradi suma umora svojega brata. Sedaj so ga ponovno aretirali. V betonirani jami za apno poleg hiše so našli tudi truplo umorjenega Viktorja Marna.

c. Umrla so v celiskih bolnišnici 3-letna posestnikova hči Škornik Stara iz Loke pri Zusmu, 5 mesecev stara čevljarjeva hči Močnik Krista iz Zvodnega pri Teharju in dvinar Mramor Ivan iz Škofije vasi.

c. Z brvi je padel 4 metre globoko in si zlomil levo nogo pod kolonom 69letni obč. revež Gradič Jurij iz Kalobija.

c. »Potopljivi svet«. Stanka Cankarja danes ob 20. v Mestnem gledališču. Za to predstavlo ljubljanske drame vlada precej zanimanja.

n. Italijansko letalo v Bitolju. Zaradi goste megle je moralo italijansko potniško letalo pristati na letališču v Bitolju. Letalo vzdržuje zvezo na zračni progi Tirana—Solun.

n. Svinje so zgrizle starčka do smrti. V Banja Luki je 60-letni Ante Mateta spal v hlevu svojega znanca. Ponoči so ga napadle svinje in ga zgrizle, tako da je kmalu izdihnil.

n. Gunduličev grob iščejo. Te dni je poteklo 350 let od rojstva znanega pesnika Gunduliča. Zgodovinarji menijo, da je pokopan v cerkvi Male bratce v Dubrovniku, ki jo bodo prekopali, da bi odkrili pesnikov grob.

n. Cerkovniki-kavarnarji. V mnogih bosanskih krajih so cerkovniki hkrati tudi kavarnarji, ker je navada, da sme samo cerkovnik prodajati kavo. Ti »kavarnarji« kuhajo in prodajajo kavo kar pod milim nebom.

»Ne, zdaj sta pa že prevelika, da bi jemala s seboj v posteljo svoje igrčke«.

Maribor

Mariborska okolica proti priključitvi k mestu

NA SESTANKU V KRČEVINI SO SE ZASTOPNIKI OKOLIŠKIH OBČIN ODLOČNO IZJAVILI PROTI PRIKLJUČITVI K MESTU IN OBSODILI POSTOPANJE MESTNE OBČINE.

Ker je košaški župan g. Kirer zaupno zvedel, da je vprašanje priključitve Krčevine k mestu postalo zelo aktualno in so se za to zavzeli na merodajnih mestih nekateri vplivni gospodje, je košaška občina sklicala sestanek vseh okoliških županov in občinskih odbornikov, da se vsa okolica izreče za ali proti priključitvi k mestni občini.

Sestanek je bil večeraj popoldne v krčevinskih šolih. Župan košaške občine g. Kirer je uvodoma pozdravil župana Studencev g. Kaloha, župana Pobrežja g. Stržinjo, kamniškega župana g. Lorenčiča in radvanjskega župana g. Pristernika, okrajnega načelnika dr. Šiško in narodnega poslanca Marka Kranjca. Nato je košaški župan obrazložil pomen sestanka ter prečital pismo narodnega poslanca in mestnega podžupana g. Žebota. Ta je v svojem pismu zagovarjal mestni svet, ki da nima interesa za priključitev mariborske okolice k mestu. Poslanec Žebot je v svojem pismu izrazil tudi domnevo, da ima košaška občina v svoji sredi občini, ki namenoma navaja sodbene na krivno pota in spletkari. Nato je župan Kirer omenil, da so med podpisniki tistih nezadovoljnih, ki hočejo k mestu, tudi mnoge žence, otroci in taki, ki sploh nimajo voljne pravice v košaški občini in se čudi, da je mestni svet mariborski mogel tako vlogo upoštevati. Podrobno je analiziral izjave mestnih svetnikov gg. Žebota, Grčarja, Ozvatiča, Hrastelja in dr. Juvana ob priliki zadnje seje. Po poročilu košaškega župana je dr. Juvan na tej seji dejal, da se bo vprašanje inkorporacije Krčevine in Mariborskega otoka rešilo hkrati. Kritiziral je postopanje mestne občine, ki hoče Košakom odvzeti najboljše predele, občini pa pustiti samo moderne sužnje — vinograde, ki garajo na posevstvih mestne gospode. Za te reževe daje košaška občina četrtino svojega celotnega proračuna. Kako pa naj da to potem, če ji mesto odvzame polovico davčne moči? V svojem poročilu je g. Kirer dejal, da če bo gospoda iz mesta strgala maske z obraza in pokazala zobe, bodo tudi oni isto storili.

Košaški župan je nato prečital pismo številnih posestnikov v Krčevini, ki so odločno proti vsaki odcepitvi, ker so zainteresirani na tem, da ostanje v kmečki občini, ki jo upravljajo kmečki ljudje. Podpisniki so nato svojo zahtevo natančno utemeljili in stvarno dokazali, da bi imeli v primeru priključitve samo škodo. Enako pismo proti priključitvi je poslala tudi košaška opokarna. Po županovi iz-

javi sta se tovarni Wögerer in »Drava« izrekli proti priključitvi k mestu. V primeru priključitve bi takoj ustavile obrat in ga premestile drugam. Košaški župan g. Kirer je obžaloval tudi dejstvo, da se je od petih narodnih poslancev, ki so jih vabili na ta važen sestanek, odzval samo eden, in še ta ni poslanec mariborskih okrajev. Ostali so se opravičili da so »nujno zadržani«. Župan je nato prečital spomenico košaškega občinskega odbora, ki se je na zadnji seji soglasno izrekel proti odcepitvi in okrnitvi.

Sledila je debata, ki je bila zelo živahna in je izražala ogorčenje nad postopanjem mesta z okolico. Proti vsakršni odcepitvi ali okrnitvi okolice sta se v imenu Studencev izrazila župan g. Kaloh in odbornik g. Vranec. Njima so sledili vsi ostali okoliški župani. Zanimivo je bilo tudi izvajanje Šentpeterskega župnika g. Zalarja, ki se je vpraševal, zakaj mestna občina tako zahrbitno postopa. V tako kožljivem vprašanju kot je inkorporacija bi vendar morala vprašati košaško občino za svet in se skušati z njo sporazumeti. Zato je bil z odobravanjem osvojen njegov predlog, da naj se s tega sestanka odpošlje mestni občini protest cele okolice z željo, da v bodoče postopa tako, kakor sosed s sosedom. Temu predlogu je g. Princ dodal dopolnilni predlog, po katerem naj se skliče skupna seja košaške in mestne občine, da si iz oči v oči povedo, kar jim gre in da se to vprašanje končno spravi z dnevnega reda.

Občinski odbornik g. Dolinšek je ugotovil, da je prejšnja mestna uprava mnogo boljše postopala z okolico kakor pa sedanja. Župan Kirer je mnenja, da mesto ne bo moglo dovoljno skrbeti za okolico, saj sedaj še svojo lastno periferijo zanemara.

Vsi zborovalci so soglasno sklenili, da bodo zagovarjali interese košaške občine. V ta namen bo skupna deputacija vseh okoliških županov obiskala bana in mu obrazložila preč problem. Nato so sprejeli naslednjo spomenico, ki jo bodo odposlali na merodajna mesta:

1. Vse okoliške občine mesta Maribora naj se ohranijo neokrnjene v dosedanjem obsegu, ker je to v interesu vsega prebivalstva na naši severni meji in ker lahko le gospodarsko dovolj močne komunalne enice zmagujejo sodobne naloge javnega življenja.

2. V smislu veljavnih predpisov naj se točno določijo meje okoliških predelov, ki spadajo v ožji gradbeni okoliš mesta Maribora. Za te predele morajo obveljati zakonita določila glede draginskega raz-

reda za državne in samoupravne nameščenice ter vpokojence. Ves, torej tudi okoliški ožji gradbeni okoliš se mora postopoma prilegniti v 2. draginski razred. S tem bodo v bodoče odpadale razne pritožbe in povodi za nezadovoljstvo, ki je v konkretnem primeru dovedlo do zahteve po inkorporaciji. Obenem pa bo s tem vzpostavljeno pravično ravnanje med nameščenici ter vpokojenci iz mesta in neposredne okolice.

3. Kadar bo vprašanje priključitve k

Mariboru dozorelo do neizogibnosti, naj se priključijo okoliške občine v celnem obsegu, ne pa le njihovi najboljši deli. Isto načelo je n. pr. obveljalo nedavno tudi ob priliki komasacij, ki so bile izvršene v Ljubljani in v Celju.

Merodajne oblasti prosimo, da pričujajo spomenico presodijo v skladu z našimi težnjami in v javnem interesu, ki v današnjih prilikah nujno narekujejo neokrnjeno ohranitev vseh okoliških občin.

Studenške občinske zadeve

V ponedeljek je bila redna seja studenškega občinskega odbora, ki jo je vodil župan g. Kaloh. Iz njegovega poročila posnemamo, da je staro gospodarsko poslopje pri cerkvi izgubilo. Postavljen je nov hlev, ki je iz zročem svojemu namenu. Sedaj planirajo prostor pred cerkvijo. Tja bodo navozili okoli 600 m² gramoza. Vložena je že prošnja za zgraditev moderne tržnice na tem prostoru. Za božič je krajevni odbor R. K. obdoroval 250 otrok z obleko, obutvijo in perilom v vrednosti 10.000 dinarjev. Zimska pomožna akcija je v polnem teku: občani so se v velikem številu odzvali prošnji občinske uprave. Z zbranim de-

narjem bodo zaposlili najrevnejše brezposelne pri cestnih delih. Tekom letošnjega proračunskega leta bodo izvršili elektrifikacijo Radvanjske ceste. Banska uprava je dovolila pavšaliranje za nove prikolpe v hišah, zidanih po letu 1928. Lastniki hiš, ki pristanejo na pavšal, ne plačajo dinarske takse pri kilovatni uri. To je velika pridobitev za občane. Za to se je občina borila dve leti. Predlog, da bi se občinska shramba za orodje postavila pri novem gasilskem domu, je bil odložen. Več prošelj za podporo je bilo ugodno rešenih. Po raznih internih sklepih je župan g. Kaloh sejo zaključil.

V POČASTITEV ROJSTNEGA DNE NJ. VEL. KRALJICE MARIJE
priredijo združena Sokolska društva v Mariboru

III. SOKOLSKI PLES

V SOBOTO, DNE 14. JANUARJA 1939, V VSEH PROSTORIH SOKOLSKEGA DOMA
Vstopnina din 15,-

Teženčani za samostojno občino

V torek je bil v Koželjevi gostilni sestanek nekaterih Teženčanov, ki se zavzemajo za odcepitev od pobreške občine in za ustanovitev samostojne občine na Teznem. Sestanek je vodil pekovski mojster Kovačič. Povabili so tudi svojega narodnega poslanca, ki pa se vabilu ni odzval. Sestanek je zelo klaverno končal in je akcija za samostojno občino za enkrat padla v vodo.

* Sokol Pobrežje vzprizori v nedeljo, 15. jan., točno ob 19. v novi telovadnici na letnem telovadišču na Pobrežju komedijo v 3 dejanjih »Skopenove zvijačice«. Smeh. Pridite.

* »Nanos«. Jutri družabni večer pri Grmeku v Studencih. Vabljeni člani in prijatelji društva.

* Sokolska četa v Radvanju ponovi v nedeljo, 15. I., ob 4. uri popoldne na svojem odru v šoli tridejanko, veseloigro Janeza Jalena »Lesena peč«. Vstopnina 4 in 2 din. K obilni udeležbi vabi odbor.

* Toti list št. 22. Izide danes proti večeru. Pestra vsebina, cena din 1.50.

Nočna lekarniška služba: Lekarna pri Mariji Pomagaj, Aleksandrova c. št. 1, telefon 21-79; lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova ul. 18, telefon 27-901.

Kino

Grajski kino. Danes veliki nemški senzacijski film »Kavčuk« film, ki nam kaže borbe za elastično zlato.

* Esplanade kino. Dunajska zabavna veseloigra »Milionari«, Friedl Czepe, Albach-Retty, Fritz Imhoff.

* Kino Union. Danes zadnjič »Pikova dama« po slavnom romanu Puškina.

* Zvočni kino Pobrežje 14. in 15. jan.

* Charlie Chan — Mefisto v operi. Zelo napeti kriminalni film.

Mariborsko gledališče
Petek: Zaprt.
Sobota ob 20.: »Vse za šaloe«. Red D. Nedelja, ob 15. uri: »Aida«. Ob 20.: »Maturo«.

Din 100.000 oz. 50.000

sta danes (13. t. m.) glasom telefonskega sporočila zadeli srečki drž. razredne loterije št. 77.664 oz. 88.152

ki sta bili kupljeni v bančni poslovalnici
BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica št. 25

Kultura

Kraigher o Cankarjevi tragediji

Med letošnjimi knjigami Cankarjeve družbe je vzbudil veliko pozornost zlasti »Koledar« s prispevkom dr. Lojza Kraigherja »Ivana Cankarja zdravje, bolezen in smrt«. Kraigher se bavi najprej s Cankarjevo zunanjo podobo, nato pa ugotavlja, da je bil že od vsega začetka živčno bolan. »Trpel je za živčno motnjo, ki je bila sama po sebi malost, ki pa ga je vse življenje trpila do obupa. Njegova bolezen — enureza — je bila poleg njegove telesne šibkosti mogoče glavni vzrok, da se je Ivanovi duhi sprostil in dvignil ter prekosil vse daleč okoli sebe. Imel je dovolj moči in volje, da se je dvignil nad bolezen in zatri ves zasmeh okoli sebe, moči in volje, da bi premagal bolezen sampa, pa ni imel. Morda je bila ta bolezen pregloboko zasidrana v njegovem organizmu, v njegovem življenju, v notranjih žlezah, v nerednosti notranjega izločevanja žlez. On sam je bržkone za svojo bolezen krivil razmere, v katerih je živel, neurejene, skoraj bestranske razmere v hiši na klancu. V proletarskih razmerah je postal bolnik — bolezen je bila morda prvi povod, da se je usmeril v boj za proletarce«.

Kraigher, intimen Cankarjev prijatelj,

prihaja na podlagi izbranih mest iz »Strica Simna«, »Nine« in »Starca« do zaključka, da je povezanost enureze (mokrenja) s spolnim življenjem Cankarja ovirala in izpodbijala v mladeniški moški dobi ter ga prignala že s tridesetletnim letom do obupa nad svojo klavirno telesnostjo. »V prvih letih njegovega umetniškega udejstvovanja mu je zadoščala zavest njegove velike ustvarjalne sile, da je to nesrečno živčno motnjo in z njo povezano malovernost v svojo telesno moč še nekako tlačil in odiral ter svoj obup krotil. Ko pa je dorastel v moža in ko so dekleta, ki se jim je bližal, hotela videti v njem snubca — in je tudi sam vedno zopet čutil, da bi se moral odločiti za zakon — je zavest umetniške visokovrednosti polagoma izgubila svojo odsejujočo moč; zatekali se je moral zmerom bolj pogosto k opojnim in mamilom, vera v lastno telesno moč in vrednost pa mu je vedno bolj propadala«.

Poleg Koledarja je izdala Cankarjeva družba še tri več ali manj aktualne knjige: »Španski testament« Arthurja Kösterja, »Taki so ljudje« Rogerja Martina Garda in »Pomlad človeštva« dr. Živka

Topaloviča. Gotovo ji bodo pripomogle, da se bo število njenega članstva dvignilo.
Anton Podbevšek.

JUBILEJ DR. BRANKA GAVELLE

Največji jugoslovanski režiser dr. Branka Gavelle, ki je znan tudi pri nas v Mariboru po odlični režiji Krležinih »Gospodov Glembayevih«, kakor tudi v Ljubljani, bo proslavil v kratkem v Zagrebu petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja z režijo Shakespearskega »Hamleta«. Dr. Branka Gavelle je nastopil svojo umetniško pot pred 25. leti v Zagrebu z režijo Schillerjeve drame »Mesinaka nevesta«, s katero je vzbudil že takoj pozornost. Pozneje je bil Gavelle angažiran na raznih jugoslovanskih in tujih odrih, dokler se ni nazadnje odločil za gostovanje. Režiral je v Jugoslaviji, Bolgariji, na Češko-Slovaškem, v Italiji itd. Tako si je pridobil velik sloves ne samo pri nas, ampak tudi v Sirskem svetu. Ko se vrača sedaj v Zagreb, da proslavi svoj petindvajsetletni jubilej, izražajo vsi zagrebški listi željo, naj bi za stalno ostal doma. Mi pa izrazimo željo, da bi mogli ljubljana čimprej zopet pozdraviti kot režiserja na novem gostovanju v Mariboru.

k. Za novo gledališko poslopje v Mariboru. O pobudi Maribora, da dobi čim-

preje novo gledališko poslopje, pišejo v svoji številki od 12. t. m. tudi zagrebški »Novosti« in jo pozdravljajo.

k. Uspeh slovenske pevke v Hamburgu. Pri krstni predstavi najnovejše Leharjeve opere »Giuditta«, pri kateri je bil skladatelj osebno navzočen, je bila naslovno vlogo slovenska pevka Mira Župečeva in doseгла po poročilih kritike soglasno sijalen uspeh.

k. Milan Begović bojan. Znani hrvatski dramatik dr. Milan Begović, katerega dela so bila igrana tudi na slovenskih odrih, je zbolel in moral v Zagrebu v bolnišnico. Sedaj je že okrevaj in se loti dela za krstno predstavo svoje najnovejše drame »Božični večer Katicice Degrellove« v Beogradu.

k. Tresčič-Pavičič v italijanski. V založbi »Istituto delle Edizioni di Udine« v Vidmu je izšla v lastnem avtorijem prevodu v italijansko drama hrvatskega pisatelja Antona Tresčiča-Pavičiča »Katon Utiki« iz tetralogije »Fimis Republicae«.

k. Dve neznaní Chopinovi skladbi. V knjižnici pariškega konservatorija so odkrili dve doslej neznaní Chopinovi skladbi iz mlajše dobe velikega poljskega skladatelja. Sedaj sta izšli v Varšavi s komentarji muzikologa Ludwika Bronarskega.

Gospodarstvo

Ali bo Italiji uspela gospodarska avtarkija?

KAKO JE ITALIJA GOSPODARILA V PRETEKLEM LETU: AGRARNA AVTARKIJA SE JE BOLJŠE OBNESLA KOT INDUSTRIJSKA

Po zemljepisni legi, po naravnih pogojih in različni strukturi gospodarstva obeh držav sta naša država in Italija v mnogih ozirih navezani na izmenjavo gospodarskih dobrin. Ta medsebojna navezanost ni prenehala tudi v časih velike zunanje politične napetosti med našo državo in Italijo. Po sancijskih se sicer obseg naše trgovine z Italijo ni več vzdignil na prejšnjo višino in so mesto Italije v naši zunanji trgovini deloma zavzele druge države, predvsem Nemčija, vendar pa bo Italija zlasti za trgovino Slovenije tudi še za naprej ostala pomembna. Zato nas mora vse, kar je v zvezi z gospodarskim položajem naše jadranske sosedice, posebno zanimati.

V letu 1938, je stalo italijansko gospodarstvo v znamenju stremeljenj za avtarkijo, t. j. gospodarsko samozadovoljivostjo. Italija stremi za tem, da se čim bolj osamosvoji od uvoza iz tujine, da torej vse, kar potrebuje, pridelata doma ali v svojih kolonijah ali pa domačo potrebo prilagodi možnostim italijanske proizvodnje. V tem stremeljenju je bilo za italijansko gospodarstvo v l. 1938, zelo važno, da je imela Italija tega leta zelo dobro letino pšenice. Žetev pšenice je l. 1938, dala 8.1 milijonov ton, nasproti 8.05 milij. ton l. 1937., 6.1 milij. ton l. 1936. in 7.6 milij. ton l. 1935. Pri drugih žitaricah in kmetijskih pridelkih nasproti prejšnjim letom ni bilo opaziti toliko povečanja pridelka. Pri pridelku pšenice se kažejo uspehi italijanske žitne bitke, s katero je Italija pred desetletjem uvedla slasten politiko avtarkije, politiko, ki jo pod silo razmer zadnja leta s toliko vztrajnostjo izvajala, Italija je dosegla, da se sedaj ob ugodnih letinah že sama preskrbuje za žitaricami. Žitno bitko je Italija izvajala poglavito s politiko vložkov čim žitaric. L. 1938, se je pšenica odkupovala od kmetovalcev po 140 lir, t. j. po 320 dinarjev za kvintal. Visoke cene so omogočile italijanskemu poljedelstvu intenzivnejše obdelovanje ter večjo uporabo strojev in umetnih gnojil. Potrošnja umetnih gnojil je v Italiji zadnja leta zelo narasla in raste še naprej. V poljedelskem letu 1937-38 je italijansko poljedelstvo porabilo 1.36 milij. ton fosfatov in okoli 0.7 milij. ton drugih umetnih gnojil, skupno torej preko 2 milijona ton umetnih gnojil.

Rezultati italijanske industrijske delavnosti so bili v l. 1938, neugodnejši. Splošni indeks italijanske industrijske proizvodnje, ki je bil meseca septembra 1937 na 117.7, je v istem mesecu l. 1938, znašal samo 108.7. Zanimivejša pa je slika, če zasledimo posamezne panoge italijanske industrije. V močnem napredovanju

nasproti l. 1937, je predvsem industrija železa in strojev kot nosilka oboroževanja, dalje rudarska industrija, posebno pospeševanja iz avtarkijne težnje, brez spremembe nasproti prejšnjemu letu so gradbeni industrija in proizvodnja elektrike, nazadovani pa sta zlasti kemična industrija in tekstilna industrija, važna za italijanski izvoz. Ta oslabeitev industrijske proizvodnje v preteklem letu ni nekaj specifično italijanskega, temveč je nastopila v večini evropskih držav, pač pa ima v Italiji svoje posebne vzroke in poseben obraz. Kot poglavitni vzrok se tam navaja pomanjkanje surovin doma in težava z nabavo surovin iz tujine zaradi pomanjkanja plačilnih sredstev. Italijanska država dovoljuje preskrbo s surovinami samo industrijam, ki jih smatra iz državnih ozirov za najvažnejše.

V vsem italijanskem gospodarstvu do slednje izvedeno stremeljenje k avtarkiji se mora seveda vidno odražati zlasti v zunanji trgovini. Saj stremi avtarkija za tem, da se vsaka država zadovolji s svojimi lastnimi pridelki in da tako zmanjša trgovino z tujino. L. 1938, je Italija uspelo zelo zmanjšati uvoz. V prvih desetih mesecih l. 1937, je znašal italijanski uvoz po vrednosti 11.240 milijonov lir, izvoz 6.425 milijonov lir in torej zunanjetrgovinski primanjkljaj 4.825 milij. lir. V istem razdobju 1938 pa je znašala vrednost italijanskega uvoza 9.080 milij. lir, izvoza 6.482 milij. lir in zunanjetrgovinski primanjkljaj 2.598 milij. lir. Zlasti v zadnjih mesecih l. 1938, sta se italijanski uvoz in zunanjetrgovinski primanjkljaj zelo zmanjševala. Meseca oktobra 1938 je bila Italija po dolgih letih skoro brez zunanjetrgovinskega primanjkljaja. Ta ugodni rezultat je mogla Italija doseči, ker ji zaradi dobre pšenične letine jeseni 1938 skoro ni bilo treba uvažati žitaric, dalje ker so cene večine predmetov italijanskega uvoza zaradi popuščanja cen surovin na svetovnem trgu padle in ker so nasprotno cene italijanskih izvoznih predmetov deloma zrastle. Pa še tudi ta tako zmanjšani zunanjetrgovinski primanjkljaj je za plačilno bilanco Italije zelo nevaren, ker je izza zadnjih vojnih odprav ostal Italiji le še majhen devizni in zlati zaklad, iz katerega pokriva ta primanjkljaj.

Četudi se je italijansko gospodarstvo v l. 1938, približevalo postavljenemu cilju avtarkije, gospodarski samozadovoljivosti, bi bilo pa vendar prezgodaj trditi, da so doseženi uspehi trajni in da bo mogoče avtarkijo usmerjenost gospodarstva v prihodnjih letih z enakim uspehom nadaljevati. Ena sama slaba žetev

in Italija bo morala spet kupovati za prehrano svoja prebivalstva veliko žito in njen zunanjetrgovinski primanjkljaj se bo spet povečal. Pa tudi ob vseh uspehih avtarkijne stremeljenosti ne smemo pozabiti, da pomeni stroga avtarkija slabšo preskrbo z življenjskimi potrebščinami, porast cen in poslabšanje življenjske ravni širokih plasti prebivalstva.

g. Poštna hranilnica je v preteklem mesecu spet zabeležila lep napredek. Tekom decembra je pristojilo 3270 novih vlagateljev, tako ima sedaj PH že 529.277 vlagateljev, čijih vloge so skupno znašale koncem decembra 1 milijardo 284.243 milijonov din. Decembrski pro-

met PH je znašal nad 8 in pol milijarde dinarjev.

Borzna poročila

DEVIZE. Ljubljana. Amsterdam 2387.20 2425.20, Berlin 1763.72—1781.38, Bruselj 741.25—753.25, Curih 995—1005, London 205.05—208.25, New York 4373—4433, Pariz 115.55—117.85, Praga 150.85—152.35, Trst 231.20—234.30.

EFEKTI. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 473 d, 4% agrarij 60.50—63, 4% sev. agrarij 59.50—60.50, 6% begl. obv. 90.50—91.50, 7% stab. pos. 97.50 d, 7% inv. pos. 99.50—100.50, 7% Blair 91—92, 8% Blair 97—99. Delnice: Narodna banka 7700 d, PAB 224—230, Trbovlje 188 190.

Sport

Table-teniška reprezentanca sestavljena

Na podlagi rezultatov medsebojnega tekmovanja najboljših igralcev namiznega tenisa v Somboru je zvezev kapetan sestavil našo reprezentanco za svetovno prvenstvo v Kairu. Izbrani so sledeči igralci: Marinko (Zagreb, prej Hermes, Ljubljana), Harangozo (Subotica), Hekser in Heršković (oba Zagreb). Za petega igralca pridejo v poštev Dolinar, Stein in Ratković, odločilo bo pa državno prvenstvo v Zagrebu 15. II. V svrhu treninga bo reprezentanca Zagreba v ping-pongu potovala v Prago. Hekser in Marinko pa se bosta odzvala vabilu iz Bukarešte.

ŽENSKA BALKANIADA

Beograjska podzveza ženskih sportov je začela akcijo za prireditve ženskih balkanskih iger, ki naj bi se vršile v septembru v Beogradu s sodelovanjem vseh balkanskih držav. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da bodo počakali na izjave zastopnikov vseh prizadelih sportnih panog, ali so pripravljeni sodelovati, nakaar bo uprava zveze takoj stopila v stike z zvezami za ženske sporte v Romuniji, Bolgariji, Turčiji, Grčiji in Albaniji.

SODELOVANJE HOKEJISTOV V SVICI ZAGOTOVLJENO.

Kakor običajno igra tudi pri naših zimskih sportnikih, ki so prijavljeni za svetovno prvenstvo v Sviči, veliko vlogo materialno vprašanje. Ker pa je JOO že dovoljena podpora MFVN v višini 90.000 din, je JOO nakazal hokejistom 10.000 din podpore in 6.500 din predujma na račun prispevka MFVN, tako da je potovanje v Svičo omogočeno.

s. Sportni klub »Slavija« — Pobrezje vabi vse svoje članstvo k III. rednemu običajnemu zboru, kateri se vrši dne 15. januarja 1939 ob 9. uri predpolodne v gostilni Klemenčevski na Pobrezju z običajnim dnevnim redom.

s. Poverjenost SOLNP-a v Mariboru (službeno). Plenarni sestanek drvi ob 20. pri Zamorcu. — Poverjenik.

s. Smučarske tekme za prvenstvo Zavarja je smuški odsek SPD-a Trbovlje radi neugodnih snežnih razmer preložil na poznejši čas.

s. Reprezentanca Zagreba je dobila vabilo za gostovanje v Marseilleu 19. II., a je poziv radi pomanjkanja terminov odklonila.

s. Na prvi seji novega upravnega odbora ZNP-a so bili soglasno izvoljeni vsi odbori, za podzvezev kapetana pa je bil izbran znani strokovnjak Ivo Suste.

s. Budge in Vines sta se srečala tudi še tretjič. Tokrat je zmagal Budge v treh setih 8:6, 3:6, 12:10.

Šah

Bogoljubov — Eliskases

Četrto partijo matcha sta igrala Bogoljubov in Eliskases v Regensburgu. V španski otvoritvi je izbral Bogoljubov odprto varianto, da se je igra razvila potem zelo napeto. Po 43. potezi je bila igra v izenačenju pozicij prekinjena ter je v nadaljevanju končala remis. Stanje matcha je 2:2.

Iz tega matcha prinašamo danes 1. partijo, ki jo je Bogoljubov odločil v svojo korist na mojstrski način.

Indijska obramba

Beli: Erh Eliskases Črni: Bogoljubov

1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. De2, c5 5. dxc5, Sc6 6. Sf3, Lxc5 7. Lg5, Sd1 8. Sxd4, Lxd4 9. e3, Da5 10. exd4, Dxc5 11. g3, 0—0 12. f4, Dh6 13. Le2, d6 14. Dd2, Ld7 15. Li3, Ld6 16. Lxc5, bxc5 17. 0—0, d5 18. exd5, exd5 19. Tacl, Td8 20. Te2, Dg6 21. Tf1, Tac8 22. Tdcl, Te8 23. Sd1, h5! 24. Si2, Kh7 25. Te7, h4 26. Dd3, Txb2 27. Dxc6!, Kxg6 28. Txa7, Td2! 29. Te1e7, Td8 30. a4, Se4! 31. f5+! exf5 32. Sh3, hxxg3 33. hxxg3, Sxxg3 34. a5, Kh5! 35. a6, Tfe8! 36. Te7, Txe7 37. Txe7, Kg4 38. Si2+, Kf3 39. Te7, Se2+ 40. Kf1, Ta2 41. Sd3, Sg3+ 42. Ke1, Txa6 43. Txf7, Ke3 44. Si2, g5 in beli preda izgubljeno končnico.

s. Peta partija v boju obih šahovskih vele mojstrov Bogoljubova in Eliskasesa se je končala s točično remis. Šesto partija bosta igrala drvi.

ELAINE HAMILTON

ZELENA SMRT

DETEKTIVSKI ROMAN

»Inspektor Reynolds je bil slučajno navzoč. In zdaj je že na poti semkaj z zdravnikom Yarda in z vsem orodjem.«

Igralec se je brž ozri nani.

»S kakšnim orodjem?«

»Z ambulanco in z vsem drugim.« je odgovoril dr. Tempest. »Vaša obljuba glede cigar — še velja, Ingram?«

»Res mi je žal, da vam ne morem ponuditi nič drugega.« se je opravičeval igralce, ponujajo zdravniku škatico Corona — Corona. »Whisky je v jedilnici in odkrito povem: moji živi bi ne presneli, da bi se tja vrnil.«

Zdravnik je sedel na mizi in kadil. Njegovo strokovnjaško oko je opazovalo blede Ingramovo lice, uzrlo je tudi njegovo trzanje in napetost udov, ko je neigibno stal.

»Inspektor Reynolds je imeniten dečko.« je dejal. »Prav je, dati Yardu, kar je njegovega — in mu dati priložnost neposredno, ne šele čez več nepreprekljivih ur. — Mimogrede povedano, Ingram, ali smem — no, predlagati? So še druge pijače razen whiskeya. Kaj pa malo čaja? Mi zdravniški ljudje si kvarimo pre-

bavo s tem, da ga pijemo v brezbožnih urah.«

Igralec je rad sprejel ta predlog.

»Seveda.« je rekel. »Pojdem in pregledam kuhinjo.«

»Pojdimo vsi.« je predlagal Mansfield. »Stavim, da zna Tempest edini med nami pravilno skuhati čaj.« Ko sta šla za igralcem, je rekel pravnik tisto zdravniku: »To je bila dobra misel, Tempest! Napetost je precej grda tudi za mene — in tako je strašna gotovo tudi za tega fanta po njegovem naporu na odru noč.«

»In bilo je strašno tudi za tega uboga berača tam na tleh.« je odgovoril dr. Tempest po tistem.

Pili so čaj v kuhinji, ko je pozvonilo. Ingram je mirno vstal. Zdravnik je videl, kako se prijetno giblje, videl je ravnotežje njegovega telesa, mir njegove glave na prožnem vratu.

Obraz Ingramov ni imel klasičnega potez, pač pa krepe. Njegovi gosti temni lasje so bili na sencih že nekoliko posrebrjeni.

»Lep fant — kaj ne?« je rekel Mans-

6 field.

Dr. Tempest je pokimal in vstal, da bi pozdravil inspektorja.

Igralec je povedal kratko in jasno, kar je vedel o okolnostih.

Inspektor Reynolds je mirno poslušal. Zdaj pa zdaj je pogledal Ingrama, kakor da se bavi z drugimi mislimi.

»Hvala, gospod Ingram,« je potem odgovoril. »Pogledal bom najprej jedilnico in potem bi rad dal vam in gospodu Mansfieldu nekaj vprašanj. Tudi bi rad videl vaše goste, preden odidejo. — Mimogrede — koliko vedo o vsej zadevi?«

»Prav za prav nič, inspektor. Povedali smo jim samo, da se je nekaj prigodilo, kar nas sili, poklicati zdravnika in vas.«

Dr. Tempest je šel za inspektorjem v predstobo in govoril z zdravnikom Yardu, ki je šel z njim. Policist je stal na straži, medtem ko so šli trije uradni možje v sobo tragedije.

Tempest je počakal, da sta oba tovariša pregledala truplo.

»Mogla bi biti srčna kap, ali ne?« je dejal svojem kolegi.

»Čisto mogoče.« je odgovoril zdravnik Yarda.

»Nobenih jasnih znakov umora.« je dodal inspektor.

Dr. Tempest je stopil k vratom in položil roko na električni gumb.

»Poglejte, ko ugasne luč,« je dejal.

V sobi se je stemnilo.

Okrog ust mrtvega moža je bila zelenkasta fosforescirajoča zarja!

»To je tisto, zaradi česar sem vam telefoniral, inspektor,« je pripomnil dr. Tempest z značilnim glasom.

CETIRTO POGLAVJE

Scotland Yard na delu.

Inspektor Reynolds je bil prijazen mož čedne postave, štiridesetlet let, ne ostrih potez in uljudni oči. Nosil je obleko dobrega kroja in okusa. Njegovo vedenje je bilo prijateljsko normalno, njegov govor je bil govor izobraženega moža.

Bil je individualist. Kadar je delal sam, so se kazale izredne sposobnosti, bil je vztrajen in neutrudljiv.

»No, gospod Ingram,« je dejal brezizrazno, ko se je vrnil v kuhinjo, »videl sem vse, kar sem hotel za zdaj videti.«

»Zdaj me ne boste več potrebovali, inspektor, torej odidem,« je rekel dr. Tempest. »Lahko noče!«

Vane Ingram je šel za njim v predstobo.

»Obžalujem, da sem vas moral gostiti v kuhinji, doktor,« se je opravičeval. »Toda odkrito povedano, ne mogel bi govoriti z gosti pod svežim vtiskom te tragedije.«

(Dolje)

Mariborske drobne vesti

Trojni jubilej

V tiem domačem krogu obhaja danes g. Franjo Vršič mag. uradnik v pok. 70-letnico in 45-letnico svojega sokolskega udejstvovanja in 30-letnico srečnega zakona s svojo zvesto družico Pavlo. Kremenit značaj, skromen, tih in pošten, ni nikdar klonil, ostal je zvest svojemu idealu vse do danes, čeravno je moral marsikaj pretrpeti ko je bil med vojno v Gradcu konfiniran, kot politično nevaren.

m. Predsednik sodišča Franc Zihher upokojen. Te dni je bil upokojen predsednik okrožnega sodišča v Murški Soboti g. Franc Zihher, bivši predsednik sodišča v Mariboru.

m. Ljudska univerza. Danes ob 20. predava dr. Rudolf Kovyovskij, sodnik iz Novega mesta, o temi »Dvajset let srednje Evrope«. — Predavanje spremljajo skop tične slike.

m. Slomškova literarna nagrada. Mesno poglavarstvo mariborsko razpisuje Slomškovo nagrado za l. 1939. in ponovno za l. 1938., vsako v znesku 5000 din. Pravico do tekmovanja imajo v mariborskem kulturnem področju delujoči pisatelji-leposlovci. Dela je treba predložiti do 1. okt. 1939. predsedniku mesne občine tako, da je avtor označen z geslom, njegov naslov pa priložen v zaprti kuverti.

m. Nerazveseljeno telefonsko sporočilo. Prispelo je telefonsko sporočilo, da morajo delavci v železniških delavnicah do novega proračuna počivati še 40 ur.

m. Pred bolnišnico se je ponesrečila. Ko je šla včeraj popoldne 38-letna postaršnica Neža Sabler iz Kopalnice ulice mimo bolnišnice, je padla na poldelni in si zlomila desno roko. Prenesli so jo v bolnišnico.

m. Pri sankanju se je včeraj hudo ponesrečila 10 letna železnikarjeva hčerka Zvonka Žurga iz Boltenkove ulice v Studenčih. Zalezla se je v drevo in dobila

Iščem pričo!

Gospod, ki je v sredo, 11. I. m., približno ob 1/5. uri pomagal moji ženi, ko je vstala po padcu v Gledališki ulici (pri Gambričevem vrtu), ter gospa, ki je nezgodbo opazovala, se naprošata, da si sporočita naslov.

ALOJZ KÄFER, kavarna Rotovž.

Zanimivosti

Dekle z „rentgenskimi očmi“

Grški institut za psihatrijo v Ateni proučuje vaško dekle Tatjana Karitidou, ki ima rentgenske oči in dela prave čudeže.

Rojstni kraj lepe in mlade Tatjane, Idomeni je postal zaradi nje prava božja pot. Od blizu in daleč so prihajali ljudje v Idomeni, da vidijo dekle z rentgenskimi očmi. Lahkoverni obiskovalci so trdili, da je Tatjana svetnica in da dela čudeže. Okoli nje se je splel venec svetništv in čudodelstva. Njene oči imajo magično moč, kakršno imajo rentgenski žarki, ki prodirajo skozi razne predmete. Dva primera sta Tatjana proslavila tudi izven meja njene domovine. Neki njen rojak je že dolgo bolehal na glavoobolje in je pri mnogih zdravnikih zaman iskal zdravlila. Ko mu vse ni nič pomagalo, je popolnoma slučajno in v šoli vprašal dekle, če ve za kakšno zdravilo. Tatjana je odgovorila, da vidi v njegovi glavi mečo otekline. Kmet je takoj odhitel v Ate- ne in se posvetoval z zdravniki. Po pregledu so moža operirali točno na onem mestu, ki ga je pokazala Tatjana. Zares so tam našli neki tvor, ki so ga z operacijo odstranili.

Se večje iznenadenje pa je izzval drugi uspeh dekleta z rentgenskimi očmi. V sosednji vasi je umrl star kmet, še pre-

nevarne poškodbe na glavi. Prepeljali so jo v bolnišnico.

m. Otroci padel na razbeljen štedilnik. V Počeniču pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je padel podrugetni vinčarjev sin Jernej Rojs s peči na žareč štedilnik in se hudo opek. Otroka so nemudoma prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. Mezdno gibanje se je pojavilo med mariborskimi stavbinskimi delavci. Vprašanje kolektivne pogodbe je postalo zopet aktualno. V prihodnjih dneh bo več zborovanj.

m. Silvestrovanje »doček nove godine« pravoslavni vernikov bo danes zvečer v kavarni Jadran. Vsestransko je preskrbljeno za prijetno zabavo in novoletno razpoloženje. Zato se vabijo vsi parohijani in somišljeniki na ta večer. Začetek ob 8.30 zvečer. Vstop prost.

m. Stekla mačka. Ob železnici se je pojavila steklina na neki mački. Zato je mesno poglavarstvo odredilo strogi pasji zapor.

m. Kostonje v Krekovi ulici podirajo. Mesna občina podira vse kostonje v Krekovi ulici. Posekali bodo 55 kostonjevih dreves, ki jih bodo spomladaj nadomestili z javorji.

m. Okradeni stražnik. Upokojeni policijski stražnik Franc Vadanjel je prijavil policiji, da so mu se nezleznili storilci iz zaklenjenega zapčnega hleva ukradli več domačih zajcev.

m. Zrtev poldelice. Lekararjeva žena Pavla Königova z Aleksandrove ceste je včeraj padla na poldelici pred tovarno Jugotekstil v Melju. Strla si je levo nogo pod koleno. Poškodovanko so reševalci prepeljali v dr. Černičev sanatorij.

m. Zagonečno izginotje mladega smučarja. Železniški kovač Ferdinand Snajder iz Frankopaneve ulice 39 je prijavil policiji, da je v nedeljo jutraj odšel na smučanje na Pohorje njegov 21-letni sin Ferdinand in se doslej ni vrnil. Pogrešanec bi bil v sredo moral k vojakom. Oče se boji, da se je mladinec pripeljal nesreča, ali pa, da je izvršil samomor.

vsak dan. Hitrost take rakete znaša 3000 kilometrov na uro. To je v bistvu zračni torped, dolg 90 cm. Tak torped se izstrelji, naprej pa ga tira motor 1000 konjskih sil. Preden prispe raketa na določeno mesto, se odpre padobran in raketa se polagoma spušta na zemljo. Za sprejem rakete je potrebno nekaj kvadratnih kilometrov.

Kaj pravi Lindbergh?

Polkovnik Lindbergh se je interesiral za to zračno pošto s pomočjo rakete in izrazil svoje občudovanje. Zdej je treba obvladati samo še eno težko, in to je prostor, oz. daljavo. Meksiko in Rio Grande je došel najdaljša proga, ki jo je mogel prepluti torped. Za večje daljave bi bile rakete potrebne večje količine bencina, tedaj pa ne bi bilo dovolj prostora za pošne pošiljke.

Toda tudi rešitev tega problema je odvisna od časa. Inž. Zucker trdi, da bodo v najbližji dobi uvedle takšno zračno pošto vse ameriške države. Mogoče pa se bo uresničil tudi njegov prvotni načrt, in to je pošta preko Atlantika, kar bi trajalo vsega eno uro.

O KNJIGAH. VEZANIH V ČLOVEŠKO KOŽO

V knjižnici mestne občine Zittau imajo knjigo, ki opisuje življenje in usodo nekega razbojnika. Ta knjiga je vezana v kožo tega ubijalca, o katerem piše knjiga.

Še v 16. stoletju je vladala »moda«, da so dela iz anatomije, fiziologije in sorodnih ved vezali v človeško kožo. Junaki francoske revolucije so obnovili to navado s tem, da so osrečevali svoje »tovariše revolucionarje« z deli Bolneya ali Voltaireja, vezanimi v kožo kakega njihovega sovražnika.

Nedavno preminuli francoski odvetnik Cherany je zapustil dve v človeško kožo vezani knjigi. Ena se imenuje »Kaj je lahko reči o žensh dobrega in slabega«, druga pa je antologija Anakreonovih pesmi na kitajskem papirju in vezana v kožo neke zamorke. To knjigo so prodali na dražbi za 500 frankov.

Neki angleški knjigovez si je privoščil šalo, da je vezal dela filozofa Bacona v svinsko, knjige zgodovinarja Foca pa v lisliško kožo. Bacon pomeni namreč salo, fox pa lisica.

V zadnjem času so se pojavile v New Yorku knjige, ki živžigajo. V platnicah je namreč majhen mehanizem, ki povzroči čez kakšnih teden dni sam od sebe živžig, če je knjiga ležala kje zavržena, in na ta način opozarja lastnika, naj jo začne brati. Ta mehanizem za živžiganje vzdržli

okoli leto dni. — Druge knjige pa po določenih dneh izločijo napis »Čitaj me!« Založnik, ki je začel izdajati ti dve vrsti knjig, upa, da bo žel z njimi velike uspehe.

× Najstarejša knjiga na svetu je neka egiptajska, ki jo pod imenom »Pisre Papyrus« hranijo v Narodni knjižnici v Parizu. Izvira iz l. 3350. pred našim štetjem.

V hotelu.

»Prinesite mi pritožbeno knjigo!«
»Ali ste gost v hotelu?«
»Na žalost nisem: plačam 96 din dnevno!«

Pri ogledovanju modernega topa.
»Tale top strelja v daljavo 75 kilometrov.«

»Neverjetno, kako napreduje zblizanje med narodi!«

Sokolsivo

1. Sokol v Hočah. Sokolsko društvo v Hočah je priredilo v nedeljo akademijo z zelo pestrim sporedom. Krasne vaje sta izvajala brata Flosa na bradli. Rajnide ženskega naračaja pod vodstvom sestre Darinke Flisove so morali ponavljati kakor tudi kozaški ples, kjer je zopet brat Drago Flis najbolj ugajal kot pravi kozak. Po akademiji je bil družaben večer v najlepši harmoniji.

S sodišča

Huda kazen za starega tata. Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bil obsojen na eno leto in dva meseca težke ječe 35-letni Jurij Senekar, delavec iz Sp. Žerjavcev. Senekar, ki je stari tat in dobro poznan na sodišču, je pred dobrim mesecem vlomil pri posestniku Pošu na Dražem vrhu. Prvo noč mu je odnesel nekaj obleke, drugo noč pa tesarsko orodje iz zaklenjene stiskalnice. Škoda ni bila velika. Senekar je dejanje odtrditno priznal, se izgovarjal zaradi stiske, vendar je že prevečkrat kradel, da bi mu mogli odmeriti manjšo kazen.

Nad 13-letno pestunjo se je spozabil. Neki 30-letni I. S., oženjen in krošnjar v Lormanju, je bil obsojen na 4 mesece strogega zapor, za dve leti pa so mu odvzeli častne državljanske pravice, ker se je spozabil nad 13-letno pestunjo, ki je bila pri njem v službi od aprila do julija lani. Krošnjar je skrajno dejanje tajil, pozneje je pa pred orožniki priznal, da je imel razmerje tudi s prejšnjo služkinjo. Pred sodiščem je pa znova vse zanikal. Češ da ga niso orožniki prav razumeli.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stavu vsake beseda 50 denar, najmanjša oglasilna sta 10 besed. Družbe, predložile izjavljene oglasne dni — za besedi. Najmanjši znesek za to oglasno je 10.—. Oglasne besede se računajo dvojn. Ostali davki za oglasno obliko znaša 2.—. Znesek za male oglasne se plačuje takoj pri naročilu oglasov in je vplačan v plačilo skleni v uročitveni ali na po poštini oglasilni na četrtini račun ki 11.409 Za vse namene odgovorje glede malih oglasov se mora priložiti znanja za 3 dni.

Razno

HALO!

V nedeljo, dne 15. jan., vsi v gost. Keček, igralo tamburši, točilo se domača vina po konkurenčni ceni, za dober prigrizek skrbli gostilničarka. 197

NAJBOLJŠA DALMATINSKA VINA
dobite v gostilni »Solite«. Korošča 39. 227

V nedeljo vsi na
DOMACE KOLINE
in pristno »preleke« pogance» v gostilno Kren. Vabi Klemen šak. 230

ČE HOČETE res dobro vino piti, morate v »Prešernovo klet« priti. Tračnik v Gospo ski ulici. 244

Prodaj

Prodaj
SPALNICO IN KUHINJSKO OPREMO
Mizarstvo Kolaric. Tezno, Ptulška c. 187. 189

Soba odda

SOBICA
se gospodu odda. Prečna ulica 6-ll. 237

SOBA

z vso opremo se pocieni odda. Aleksandrova 58. pritičje, levo. 242

ODDAM SOBO

s štedilnikom, vrašati pri četvrtju. Stritarjeva 5. 247

Stanovanje

SOBA IN KUHINJA
s odda. Studenci. Ciril-Metodo-va 14. 236

GOSPODA
sprejem na hran in stanovanje. Koroščeva 6. 243

Službo išče

MLAD DIMNIKARSKI POMOCNIK

vajen vsakega dela, vojašnice prost. želi spremeniti mesto. Pooblašča pod »Dimnikar« na upravo lista. 245

Službo dobi

ISČEM MLADEGA FANTA za par ur dnevno za mlekarno. Mlekarna. Kopalška ulica 2. 246

Spomnite se CMDI

Zimski odmor je pravi odmor za telo

VARAŽDINSKE TOPICE

posebno za telo. Disponirano ravnino. Varaždinske Toplice spadajo v vrsto prvih žvepljenih kopalšč Evrope in so priznane kot nad vse zdravilne že več kot 2000 let. Sedaj smo urejeni tudi za zimo. Sobe, kopeli in hodniki se grejejo. Velika steklena terasa za šetanje pri neugodnem vremenu. Vse od eno stredo. tudi kopalščna restavracija.

Nesezonske cene. Drž. uradniki in upokojenci popust. Radi omejenega števila zimskih sob je treba javiti prihod.

predstavniki STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.

Raketna pošta čez Atlantik

ALI BO URESNIČEN FANTASTIČEN NAČRT NEKEGA UČENJAKA?

Poizkus inženirja Zuckerja so znani vsemu svetu. O tem poizkusih je že pred leti začel pisati ves svetovni tisk. Zai so se tedaj ti eksperimenti končali s polomom, toda inž. Zucker je bil zelo potrpežljiv. Delal je v največji skritosti in

zdaj so začeli njegovo ime zopet omenjati v zvezi z zračno pošto s pomočjo rakete, ki je otvorena med Meksiko in Rio Grande. Samo da ta poštna proga še ni ideala. Raketo so doslej spustili v promet 6krat, morala bi pa obratovati

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalška ulica 6. — Telefon